

O B S A H.

Část I. ZÁKLADY FILOSOFIE.

Kapitola I. Nepoznatelné.

Náboženství a věda 1—4. Nejvyšší představy náboženské 4—7.
Nejvyšší představy vědecké 7—9. Relativnost všeho poznání
9—13. Smír 13—16.

Kapitola II. Poznatelné.

Výměr filosofie 17—18. Data filosofická 18—21. Prostor, čas, hmota,
pohyb a síla 21—23. Nezničitelnost hmoty 23—4. Nepřetržitost
pohybu 24—26. Trvání síly 26. Trvalost vztahů mezi silami 27.
Přeměna a rovnost sil 27—30. Směr pohybu 30—33. Rhythmus
pohybu 33—36. Souhrn, posouzení a nový začátek 36—7. Vývoj
a rozklad 37—38. Vývoj jednoduchý a složený 38—40. Zákon
vývojový 41—51. Výklad vývoje 51. Nestálost stejnorođedého
52—55. Množení účinků 55—8. Oddělování 58—61. Vyrovnaní
61—65. Rozklad 65—7. Souhrn a závěr 67—70.

Část II. ZÁKLADY BIOLOGIE.

Kapitola III. Data biologická.

Hmota ústrojná 73—6. Působení sil na hmotu ústrojnou 78—8.
Reakce hmoty ústrojně proti silám 78—80. Příbližný výměr
života 80—81. Souvislost mezi životem a jeho podmínkami
vnějšími 81—83. Stupeň života mění se podle stupně souvislosti
83—4. Obor biologie 84—6.

Kapitola IV. Indukce biologické.

Růst čili přibývání objemu 87—90. Rozvoj čili přibývání struktury 90—94. Úkon 94—96. Ztráta a náhrada 96—98. Přizpůsobování 98—100. Individuum 101. Vznikání 102—6. Dědičnost 106—8. Odrůda 108—11. Vznikání, dědičnost a odrůda 111—113. Třídění 113—16. Rozdělení 116—118.

Kapitola V. Vývoj života.

Úvod 119. Povšechné pohledy na hypothesu o stvoření druhů 119—21. Obecné pohledy na hypothesu vývojovou 121—2. Důkazy z třídění 122—23. Důkazy z embryologie 124—25. Důkazy z morfologie 126. Důkazy z rozšíření 127—8. Jak vývoj ústrojny počal? 128—9. Činitelé vnější 130—1. Činitelé vnitřní 131—2. Vyrovnaní přímé 133—4. Vyrovnaní nepřímé 134—7. Součinnost činitelů 137. Shodnost důkazů 137—9.

Kapitola VI. Rozvoj morfologický.

Záhadu morfologické 140—1. Morfologické složení rostlin 141—3, 143—9. Morfologické složení živočichů 149—51, 151—53. Morfologické zrůzňování u rostlin 153—54. Povšechné útvary rostlinné 154—5. Tvary větví 156—7. Tvary listů 157—8. Tvary květu 158—9. Tvary buněk rostlinných 159—60. Změny tvaru z přičin jiných 169. Morfologické zrůzňování zvířat 160—61. Povšechné tvary živočichů 161—63. Tvary kostek obratlovců 164—6. Tvary buněk živočišných 166. Souhrn rozvoje morfologického 166—7.

Kapitola VII. Rozvoj fysiologický.

Úkol fysiologie 168—9. Zrůzňování mezi vnějšími a vnitřními tkánivy rostlin 169—70. Zrůzňení ve vnějších tkanivech rostlin 170—2. Zrůzňení ve vnitřních tkanivech rostlin 173—5. Fysiologické ucelování rostlin 175—6. Zrůzňení mezi vnějšími a vnitřními tkánivy živočichů 176—7. Zrůzňování ve vnějších tkanivech živočišných 177—9. Zrůzňování ve vnitřních tkanivech živočichů 186—7. Souhrn rozvoje fysiologického 187—8.

Kapitola VIII. Zákony rozmnožování.

Činitelé 189—90. Zákon a priori 190—1. Zákon a priori se strany opačné 191—2. Nesnáze potvrzení indukčního 192—3. Spor mezi rostem a plozením bezpohlavním 193—4. Spor mezi rostem a vznikem pohlavním 194—6. Spor mezi rozvojem a plozením

bezpohlavním i pohlavním 196—7. Spor mezi spotřebou a plozením 197—8. Shoda mezi hojnou výživou a plozením 198—9. Zvláštnosti těchto vztahů 199—200. Výklad a obmezení 200—1. Rozmnožování plemene lidského 201—3. Olidnění v budoucnosti 203—5.

Část III. ZÁKLADY PSYCHOLOGIE.

Kapitola IX. Data psychologická.

Soustava čivná 209—10. Stavba soustavy čivné 211—4. Úkony soustavy čivné 214—17. Hlavní podmínky činnosti nervové 217—8. Popud nervový a nervový proud 218—20. Aesthofsionologie čili pojítko mezi vědou přírodní a duševní 221—4. Obor psychologie 224—6.

Kapitola X. Indukce psychologické.

Podstata duše 227—9. Složení duše 229—33. Vztažitost citů 233—5. Relativnost vztahů mezi city 235—7. Ožitelnost citů 237—9. Ožitelnost vztahů mezi city 239—40. Druživost citů 240—1. Druživost vztahů mezi city 241—2. Libosti a nelibosti 243—4.

Kapitola XI. Soubor celkový.

Život a duše jako souvislost 245. Souvislost přímá a stejnorodá 246. Souvislost přímá, ale různorodá 246—7. Souvislost v prostoru 247—. Souvislost, šířící se v čase 249. Souvislost specializuje čili sezvláštňuje se 250—1. Souvislosti přibývají povšechně 251—2. Souvislost stává se složitější 252—4. Koordinace čili souřadění souvislostí 254—5. Ucelování souvislostí 255—6. Souvislosti ve svém celku 256—7.

Kapitola XII. Soubor zvláštní.

Povaha rozumu 258—59. Zákon rozumu 260—1. Rozvoj rozumu 261—2. Činnost odrazová 262. Pud 262—4. Paměť 264—5. Rozum 265—7. City 267—70. Vůle 270—1.

Kapitola XIII. Soubor fysický.

Potřeba výkladu dalšího 272. Vznik nervů 272—3. Vznik jednoduchých soustav nervových 273—5. Vznik složených soustav nervových 275—6. Vznik dvojnásob složených soustav ner-

vových 276—8. Úkony ve vztahu svém k těmto úsrojům 279—81. Duševní zákony podle tohoto výkladu 281—2. Důkazy z odchylek pravidelných 282—4. Důkaz z odchylek nepravidelných 284—5. Výsledky 285—7.

Kapitola XIV. Rozbor zvláštní.

Vymezení látky 228. Složené usuzování quantitativní 289—90, 291. Neúplné a jednoduché usuzování quantitativní 291—3. Usuzování quantitativní vůbec 293—4. Dokonalé usuzování pualitativní 294—6. Nedokonalé usuzování qualitativní 296—9. Usuzování v celku 299—303. Třídění, pojmenování a poznávání 302—4. Vnímání jednotlivých předmětů 304—5. Vjem těles vzhledem k jejich znakům dynamickým, staticko-dynamickým a statickým 305—8. Vjem podle znaků staticko-dynamických a statických 308—9. Vjem tělesa podle jeho znaků statických 309—11. Vnímání prostoru 312—14. Vnímání času 315—16. Vnímání pohybu 316—8. Vnímání odporu 318—20. Vjem vůbec 320—1. Vztahy podobnosti a nepodobnosti 321—2. Vztahy ko-intense a nekointense 322—3. Vztah koextenze a nekoextenze 323. Vztahy soubytnosti a nesoubytnosti 323—4. Vztahy sourodosti a nesourodosti 324—5. Vztahy stejnosti a nestejnosti 325—6. Vztah následnosti 326. Vědomí vůbec 327. Výsledky 327—8.

Kapitola XV. Rozbor povšechný.

Konečná otázka 329—30. Předpoklady metafysiků 330—331. Slova metafysiků 331—3. Úsudky metafysiků 333—6. Záporné ospravedlnění realismu 336—7. Důkaz z priority 337—8. Důvod z jednoduchosti 338—9. Důvod z určitosti 339. Potřeba kriteria 340—1. Qualitativní rozdíly soudí 341—4. Všeobecný výžadek 344—7. Známka platnosti relativní 347—8. Důsledky toho 348—9. Kladná oprávněnost realismu 349. Dynamika vědomí 350—1. Částečné zrůzňování podmětu a předmětu 351—53. Dokonané zrůzňení podmětu a předmětu 358—4. Rozvinutý pojem předmětu 355—6. Přetvořený realismus 356—8.

Kapitola XVI. Shody.

Poznámka předběžná 359. Souřadění dat a indukcí 359—60. Souřadění souborů 360—1. Souřadění rozborů zvláštních 361—2. Souřadění rozborů povšechných 362—3. Konečné srovnání 363—365.

Kapitola XVII. Vývody.

Psychologie zvláštní 366. Třídění 366—9. Rozvoj pojmu 369—71. Mluva emocí čili hnuti myslí 371—3. Družnost a sympathie

374—6. City čili sentimenty sobecké 376—8. City ego-altruistické 378—80. City altruistické 380—2. City aestheticcké 382—5.

Cást IV. ZÁKLADY SOCIOLOGIE.

Kapitola XVIII. Data sociologická.

Vývoj nadústrojny 389—90. Činitelé jevů společenských 390—1. Původní činitelé vnější 391—3. Původní činitelé vnitřní 394. Prvotní člověk fysicky 394—5. Prvotní člověk citově, 395—8. Prvotní člověk rozumově 398—400. Prvotní představy 400—4. Představy životného a neživotného 404—5. Představy spánku a snu 405—7. Představy mrlby, mrtvice, padoucnice, vytržení a jiných tvarů bezcítnosti 407—8. Představy o smrti a z mrtvých vstání 408—10. Představy o duši, duších zemřelých, strašidlech, démonech atd. 410—12. Představy o životě jiném 412—15. Představy o onom světě 415—7. Představy o silách nadpřirozených 417—8. Nadpřirozené síly jakožto příčiny padoucnice, křečovitých záchvatů, třestění a šílenosti, nemoci a smrti 418—20. Inspirace, věšta, zaklínání a čarodějnictví 420—22. Posvátná místa, chrámy a oltáře, oběti, posty a smírování, chvalozpěvy a modlitba 422—6. Úcta předků vůbec 426—8. Modlárství a fetišism 426—31. Ctění zvířat 431—34. Ctění rostlin 434—6. Ctění přírody 436—9. Božstva 439. Božstva 439—42. Prvotní teorie věcí 442—3. Obor sociologie 443—4.

Kapitola XIX. Indukce sociologické.

Co jest společnost? 445. Společnost jako organismus 445—7. Růst společenský 447—8. Struktury společenské 448—50. Úkony společenské 451. Soustava ústrojů 451—2. Soustava vyživovací 452—3. Soustava rozdělovací 453—5. Soustava regulující čili upravující 455—8. Typy a zřízení společenská 458—61. Společenské přemény 461—2. Obmezení a souhrn 462—3.

Kapitola XX. Zřízení domácí.

Udržení druhu 464. Různé zájmy druhu, rodičů a potomstva 465. Prvotní vztahy mezi pohlavími 466—7. Exogamie a endogamie 467—9. Promiskuita čili manželství volné 470—1. Mnohomužství 471—2. Mnohoženství 472—4. Jednoženství 474—5. Rodina 478—9. Postavení žen 479—81. Postavení dětí 491—3. Zřízení domácí v minulosti a budoucnosti 483—5.

Kapitola XXI. Zřízení obřadná.

Obřad vůbec 486—90. Trofeje 490—2. Zohavování 492—5. Dary 495—8. Návštěvy 498—9. Poklony 499—502. Způsoby oslovení 502—4. Tituly 504—6. Odznaky a kroje 506—9. Další rozdíly třídní 509—10. Moda 510—11. Obřad v minulosti a budoucnosti 511—3.

Kapitola XXII. Zřízení politická.

Úvod 514—16. Organisace politická vůbec 516—8. Ucelování politické 518—21. Zružňování politické 521—4. Politické útvary a síly 524—6. Politickí vladaři — náčelnici, králové atd. 526 až 530. Vladařství složené 530—4. Sbory poradní 534—6. Sbory representativní čili zastupitelstva 536—9. Ministerstva 538—40. Vlády místní 540—43. Soustavy vojenské 543—45. Zřízení soudní a výkonná 545—8. Zákony 548—50. Majetek 551—53. Příjmy 553—4. Vojenský typ společnosti 554—59. Průmyslový typ společnosti 55—63. Zřízení politické v minulosti a budoucnosti 563—66.

Kapitola XXIII. Zřízení církevní.

Představa náboženská 567—71. Čarodějové a kněží 571—2. Kněžské povinnosti potomstva 572—3. Nejstarší potomci mužství jako quasikněží 573—4. Vládce jako kněz 574—5. Vznik kněžstva 575—6. Polytheistická a monoth. kněžstva 576—8. Hierarchie církevní 578—9. Soustava církevní jako pojítko společenské 579—81. Vojenské úkony kněží 582—3. Církev a stát 583—4. Sektářství 584—5. Mravní vlivy kněžstev 585—7. Minulost a budoucnost zřízení církevních 587—8. Náboženství v minulosti a budoucnosti 588—9.

Kapitola XXIV. Povolání společenská.

Povolání 590. Lékař a ranhojič 390—2. Tanečníci a hudebníci 592 až 594. Řečník, básník, herec a dramatik 594—6. Životopisec, dějepisec a spisovatel 596—7. Učenec a filosof 597—8. Soudce a právní zástupce 598—600. Učitel 600—1. Stavitel 601—2. Sochař 602—3. Malíř 603. Vývoj povolání 604.

Kapitola XXV. Zřízení průmyslová.

Úvod. 605—6. Sezvláštnění úkonů a dělba práce 607—9. Nabývání a výroba 609. Výroba pomocná 610. Rozšířování výrobků 610—11. Rozšířování pomocné 611—12. Výměna 612. Výměna

pomocná 612—3. Vzájemná závislost a ucelovaní 614. Vedení práce 615. Vedení otcovské 616—7. Vedení patriarchální 617. Vedení obecní 617—8. Vedení cehovní 619—20. Otroctví 620—2. Nevolnictví 622—3. Svobodná práce a smlouva 623—5. Svobodná práce spojená 626—7. Sdružený kapitál 617—8. Jednoty pracovní 629—30. Součinnost 630—32. Socialismus 633—4. Blízká budoucnost 634—6. Závěrek 636—7.

Část V. ZÁKLADY ETHIKY.

Kapitola XXVI. Data ethická.

Jednání vůbec 641—2. Vývoj jednání 642—3. Dobré a špatné jednání 643—6. Způsoby, kterak posuzovat jednání 646—8. Hledisko fysikální 648—9. Hledisko biologické 650—2. Hledisko psychologické 653—6. Hledisko sociologické 656—8. Kritika a vysvětlení 658—61. Relativnost bolestí a radostí 661—2. Sobeckví proti lásce k bližnímu 662—4. Láska k bližnímu proti sobectví 664—66. Rozhodnutí a narovnání 666—70. Smír 670 až 672. Ethika absolutní a relativní 672—5. Rozsah ethiky 675—6.

Kapitola XXVII. Indukce ethické.

Zmatek v myšlení ethickém 677—9. Které představy a city jsou ethické? 679—80. Útok 680—1. Lupičství 681—2. Msta 682—3. Spravedlnost 683—4. Velkodusnost 684—6. Lidskost 686—7. Pravdymilovnost 687—8. Poslušnost 688—9. Přičinlivost 689 až 690. Střídmost 690—2. Cudnost 692—3. Souhrn indukci 693—4.

Kapitola XXVIII. Ethika života jednotlivcova.

Úvod 695—6. Činnost 696—7. Odpočinek 697—8. Výživa 698—9. Dráždidla 699. Vzdělání 699—700. Zábavy 701. Manželství 702—3. Rodičství 703—4. Obecné závěry 704—5.

Kapitola XXIX. Spravedlnost.

Ethika zvířat 706. Spravedlnost předlidská 707. Spravedlnost lidská 708. Cit spravedlnosti 708—9. Pojem spravedlnosti 709—10. Vzorec spravedlnosti 711. Váha tohoto vzorce 711—2. Vývody, odtud vyplývající 712. Právo nedotknutelnosti tělesné 713. Právo volného pohybu a volného stěhování 713—14. Právo na užívání prostředí přírodních 714—15. Právo majetkové 716.

Právo majetku nehmotného 716—8. Právo darování a odkazu 718—9. Právo volné výměny 719—20. Právo volné výroby 720. Právo volnosti víry a bohoslužby 720. Právo volného slova a volného uveřejňování 721. Pohled nazpět a dodatek 721—22. Práva žen 722—3. Práva dětí 723—4. Práva, zvaná politická 724—5. Povaha státu 725—6. Zřízení státní 726—7. Povinnosti státu 727—9. Meze povinností státních 729—30, 730—31, 731—3, 733—4.

Kapitola XXX. Ethika života společenského. Dobročinnost záporná.

Druhy altruismu 735—7. Obmezení volné soutěže 737—8. Obmezení volné smlouvy 738—9. Obmezení při dávkách nepovinných 739—40. Obmezení při projevech dovednosti 740—41. Obmezení při kárání 741—42. Obmezení při chvále 742—43. Ospravedlnění hlavní 743—44.

Kapitola XXXI. Ethika života společenského. Dobročinnost kladná.

Dobročinnost v manželství 745—46. Dobročinnost rodičů 746—47. Dobročinnost dětiinná 747. Jak pomáhati nemocným a stíženým úrazem 747—8. Přispění týraným a v nebezpečí jsoucím 748—9. Jak pomáhati příbuzným a přátelům penězi? 749—50. Podpora chudých 750—2. Dobročinnost společenská 752—3. Dobročinnost politická 754—55. Dobročinnost vůbec 755—56.

Abecední ukazatel 757—790.